

ЗА УРОЦИТЕ ПО РОДОЛЮБИЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ

Елеонора Иванова Попова, Стоян Йорданов Стоянов
Детска градина „Слънце“, Русе

LESSONS OF PATRIOTISM IN KINDERGARTEN - INNOVATIONS AND PERSPECTIVES

Eleonora Popova, Stoyan Stoyanov
Kindergarten „Slance“, Russe

Abstract: The paper presents „Lesson of Patriotism“ dedicated to Vasil Levski and the Liberation of Rouse implemented with the 4th „preparatory group“ in „Sun“ Kindergarten – Ruse. The admirers touched the flag with the legendary words „Freedom or Death“ and the Levski notebook. Especially for celebration was presented the comic book for children „Apostle in mishap“ in the story of Ivan Vazov with incredible paintings in the animated style of the artist Nikolai Bebenova – Nick. At the end of the initiative the „Lions Jump“ competition took place. The best pupils received prizes with Levskis lion. The kindergarten will also present a childrens exhibition „Memory Without which We Can not“, including little known paintings in the image of the Apostle. The lesson in patriotism was held for 10 consecutive years and is in partnership with the Community Center „Hristo Botev – 1908“ Municipal Committee „Vasil Levski“ and Club of historical reconstruction „Traditionera“ – Ruse. The chairperson of the Vasil Levski Rouse Committee Mrs. Vyara Kosseva congratulated the children and gave them books about the Apostle and about Hristo Botev.

Keywords: patriotism, lessons, comics

Темата за патриотичното и духовно-нравствено възпитание на децата от предучилищна възраст често вълнува както педагози, така и родители. Понятия като родолюбие и добродетелност могат да се окажат непознати за нашите деца в условията на съвременната култура. В тази връзка се усеща остро необходимостта от специална педагогическа работа по формиране на хуманни отношения на детето към света, към природната и социалната обкръжаваща действителност и не на последно място – гореща любов към Родината. „Дистанцирането на подрастващото поколение от националната културна идентичност, от историческия духовен опит на поколенията е един от сериозните проблеми на нашето време.“ [1, 62] За това предупреждава още в края на XIX век Търновският митрополит Климент (Васил Друмев) [2, 138]: „Няма по-голямо зло, което би могло да се нанесе на народа ни от това да не пазим и да не зачитаме вярата му...“¹

Ясното разбиране на тези проблеми породил появата на иновативна и приоритетна образователна практика за провеждане на уроци по родолюбие.

Предистория на уроците по родолюбие в ДГ „Слънце“ – Русе

Първите същински уроци по родолюбие в детска градина „Слънце“ – Русе са регистрирани още през 2003 година. Те са свързани предимно с годишнините: от гибелта на Васил Левски, Априлското въстание и подвига на Ботевата чета. В управленски план пък през последните три години уроците вече са неотменна част и от: Стратегията на детската градина; Правилника за дейността на детската градина; Годишния план на детската градина и др. (фиг. 1).

Фигура 1. Моменти от уроците по родолюбие

Нормативно регламентираните мерки по отношение на патриотичното възпитание на децата от предучилищна възраст, фиксирани в Приложение № 3 към чл. 28, ал. 2, т. 3 Образователно направление „Околен свят“ от Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование², са недостатъчни и не-ефективни за постигане на необходимите трайни и желани резултати. Формулираните очаквани резултати по възрастови групи са следните:

Таблица 1. Очаквани резултати по образователно направление „Околен свят“ в образователно ядро „Културни и национални ценности“

Образователно ядро	Първа група	Втора група	Трета група	Четвърта група
Културни и национални ценности	Назовава лични празници.	Отбелязва в календар на празниците рождени и именни дни на деца в групата.	Поздравява по повод на конкретен празник, като се стреми да спазва обичаи в общността.	Назовава лични, официални и национални празници, местни обичаи и традиции.
	Знае името на страната ни.	Определя националността си.	Разпознава националния флаг.	Разпознава националния химн и реагира, като изразява национална гордост и отдава почит.
	Демонстрира готовност и желание за участие във фолклорни празници и игри.	Разпознава битова и празнична среда и показва готовност и умения да се включи в подготовката на честването на националния празник, на значими официални празници, както и на местни празници на общността.	Разбира и спазва основните елементи от протокола на поведение при честване на националния празник, както и на лични, фолклорни, официални празници.	Свързва конкретни празници и чествания със съответните личности и събития (3 март, 24 май, 18/19 февруари, 2 юни).

Културни и национални ценности		Сравнява предмети, които са част от фолклорната празнична среда, и използва поздравявания при употребата им (мартеници, китки, венци, тояжки, маски и др.).	Свързва традиционни ритуали със съответните празници на общността (напр. Коледа, Великден и др.).	
--------------------------------	--	---	---	--

При детайлното разглеждане на така заложените очаквани резултати може да се направи извода, че патриотичният елемент от възпитанието е необходимо да бъде обогатен с реални и завладяващи примери от българската история, достъпни за възрастта на децата. Осъществяването на такова възпитание, формиращо „цялостни религиозно-нравствени личности с национално самосъзнание и самочувствие, е изключително актуално и необходимо с оглед на всеобщата духовна криза, която разсича нашето общество“ [3, 26].

В това отношение е добре да се припомни, че още преди 10 години ставрофорен иконом д-р Захарий Дечев предлага и разработва учебна програма по религия за предучилищно възпитание и подготовка в църковни, държавни, общински и частни детски градини³. Нейни основни акценти са „духовно-нравствената, религиозно-културната и социално-личностната готовност, възпитание и подготовка на децата от детската градина“. Структурирана е върху следните основни идеи: „религиозното възпитание на детето е постоянен процес; религиозното възпитание се реализира във всички възрастови групи в детската градина; религиозното възпитание е свързващо звено между всички останали образователни направления; образователното съдържание по религия отговаря на детските духовно-нравствени потребности, възможности и интереси; процесът на педагогическо взаимодействие е личностно ориентиран и концептуално отразява отношението (констелация): учител – дете; високото призвание, мисия и отговорност на учителя по религия в детската градина; запазване и съхраняване естествения духовен стремеж на децата-християнчета да отхвърлят злото и да избират доброто (срв. Ис. 7:16) и да разкрият в себе си истинската християнска любов към Бога и ближния; системата от подходи на обучение: системно-структурен, комплексно-интегративен и индивидуално-личностен, осигуряват оптимизацията и ефективността на процеса на педагогическо взаимодействие; оптималното използване и организация на образователната среда, подпомагаща успешното постигане целите на обучение; разработено е примерно годишно разпределение на образователното съдържание по религия за всяка възрастова група в детската градина.“⁴

В учебната програма по религия за предучилищно възпитание се подчертава, че тя „може да бъде възприета и практически реализирана във всички градове и села на нашето скъпо Отечество...“⁵

Урокът по родолюбие се структурира в три части: уводна, същинска и заключителна. Като времетраене неговата продължителност е 30 – 40 минути.

В уводната част се постига необходимата психологическа нагласа, актуализират се опорни знания, децата се мотивират за предстоящото педагогическо взаимодействие чрез поставяне на акцента и темата на урока, представяне на гостите и т.н.

Същинската част на урока по родолюбие се изразява в представяне на неговото съдържание, връзката между темата и съдържанието, основната цел, подцели и задачи. Учебното съдържание се презентира и онагледява. Основен партньор в осъществяването на уроците по родолюбие в ДГ „Слънце“ – Русе е Клубът за исторически реконструкции „Традиционеръ“ към Народно читалище „Христо Ботев“ – Русе. Неговите членове – в зависимост от събитието, годишнината, историческата личност – представят пред децата облекла, униформи, нагръдни знаци, оръжия, знамена и др. от съответната историческа епоха. Клубът издава и вестник „Традиционеръ“ (Фиг. 2)

В заключителната част се правят обобщение, обсъждане, изводи и акцентирание върху основните понятия. След приключване на урока децата имат възможността да се докоснат до автентични артефакти, предоставени от членовете на Клуб „Традиционеръ“.

Най-новите формати на уроците по родолюбие в ДГ „Слънце“ през последната година, обхващат периоди и от древната българска история и представят величието на народа ни чрез символите на силата, като например Розетата от Плиска, знак който продължава за около век да се използва и след покръстването на прабългарите като символ, равностоен на християнския кръст [4, 28]. Знаците от розетата имат еквиваленти сред най-древните писмености на Европа.

Фигура 2. Вестник „Традиционеръ“

Уроците по родолюбие дават възпитателните перспективи на една осъзната национална идентичност. Чрез тях децата научават за културно-историческите и духовни корени на българската традиция. Разбират, че трябва да бъдат горди българи и достойни християни – да пазят свято традициите си, да защитават изконните православни ценности като залог за градивно и дълговечно отстояване на националната чест да носиш името БЪЛГАРИН.

References:

1. Легкоступ, М. Духовно-нравственото възпитание в детската градина. сп. „Педагогически алманах“, Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, В. Търново, 2012, с. 62-63, ISSN: 1310–358X; <journals.uni-vt.bg/getarticle.aspx?aid=955&type=.pdf> Online ISSN 2367-9360, Print ISSN 1310-358X. COBISS.BG-ID - 1254998500
2. Леков, Д. Из архива на Васил Друмев – Климент Търновски. Изд. на БАН, Институт за литература, София, 1973, с.131-142. COBISS.BG-ID 1095226340
3. Легкоступ, М. Ключови компетенции при религиозно-нравственото обучение на 5-7 годишните деца. // 45 години Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“. Сп. „Предучилищно възпитание“, бр. 8, 2008, с. 54-59. ISSN 0204-7004; COBISS.BG-ID 1181945060
4. Рашев, Р. Още за християнския смисъл на някои „прабългарски“ знаци. // Историкии. Т. 3. Юбилеен сборник в чест на доц. д-р Стоян Витлянов по случай неговата 60-годишнина. Унив. изд. „Епископ Константин Преславски“, Шумен, 2008, с. 25 – 31. ISBN 978-954-577-493-5. COBISS.BG-ID - 1277224676

(Endnotes)

1. Слово на митр. Климент Друмев в Неделя на Православието през 1893 г. <https://dveri.bg/component/com_content/Itemid,392/catid,145/id,3768/view,article/>
2. Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование. <https://www.mon.bg/upload/2340/naredba_5_2016_preduchilishtno_obr.pdf>
3. Дечев, З. Учебна програма по религия за предучилищно възпитание и подготовка в църковни, държавни, общински и частни детски градини. <http://www.bg-patriarshia.bg/index.php?file=children_home.xml>
4. Пак там.
5. Пак там.